

Sophocles *Oedipus Tyrannus*

Gerard Koolschijn © 2008 Athenaeum – Polak & Van Gennep

*Bij het altaar voor Oidipous' woning wachten kinderen met een priester op de komst van de vorst.
Oidipous, een jonge man, verschijnt.*

OIDIPOUS

Ach, kinderen, jeugd van Kadmos' oude volk,
Wat zitten jullie bij mijn altaar hier,
Bekranst met takken, smekend om mijn hulp?
Daarbij is ook de stad vol wierookgeur
En klinkt er overal gezang, gekreun.
Omdat ik het niet juist vind af te gaan
Op boden, kinderen, kom ik zelf hierheen,
De man die ieder kent als Oidipous.
Eerwaarde, zeg mij, want u dient voor hen
Te spreken, wat heeft u hierheen gevoerd?
Angst of aanhankelijkheid? Ik ben bereid
U alle hulp te bieden. Ik zou hard
Zijn, als ik niet begaan was met uw lot.

PRIESTER

Ja, Oidipous, u, die mijn land regeert,
Ons ziet u bij uw altaar zitten, jong
En oud, de een nog zonder kracht om ver
Te vliegen, anderen zwaar van ouderdom,
Ikzelf, priester van Zeus, en deze bloem
Van onze jeugd. De massa van het volk
Zit op de markt, voor Pallas' heiligdom
En bij het orakelvuur aan de rivier.
De stad maakt slagzij, zoals u zelf ziet,

En kan het hoofd niet uit de diepten van
De dodelijke deining oprichten,
Vergaat tot in de knoppen van de oogst,
Vergaat door de onvruchtbaarheid van vee
En vrouwen. Ook de bliksem van de koorts
Is ingeslagen, de gehate pest,
Die Thebe leeg maakt en de zwarte dood
Met jammerklachten en gehuil verrijkt.
Met deze kinderen wend ik mij tot u.
Niet dat ik u gelijk acht aan een god,
Maar bij problemen en in het verkeer
Met goden is geen mens uw evenknie.
U hebt ons bij uw komst van alle last,
Ons opgelegd door een wrede sfinx, bevrijd,
En dat terwijl u niet van óns meer wist
Of uitleg kreeg, nee, met gods steun hebt u,
Zegt en gelooft men, ons bestaan hersteld.
Ook nu, hoop van uw volk, o, Oidipous,
Wij allen die hier knielen smeken u,
Vind ergens hulp voor ons, als u een stem
Van goden hoort of iets van mensen weet.
Want het beleid van wie ervaring heeft,
Bezit, zie ik, de grootste levenskracht.
Kom, grote man, richt u de stad weer op.
Kom, wees voorzichtig. Nu beschouwt dit land
u als zijn redder door uw ijver tóén.
Laat ons niet denken van uw heerschappij:
Wij kwamen overeind en vielen weer.
Maar richt ons op zodat wij stevig staan.
U hebt ons al eens op het goede spoor
Gezet, maak nu uw reputatie waar.

Want als u in dit land de heerser blijft,
Is heersen mooier met dan zonder volk.
Een schip, een vesting, zij zijn waardeloos
Als er geen mens het leven met je deelt.

OIDIPOUS

Ach, arme kinderen, jullie wens is mij
Maar al te goed bekend. Jullie zijn ziek,
Ik weet het, allemaal. Maar niemand is,
Hoe ziek jullie ook zijn, zo ziek als ik.
Jullie verdriet betreft één enkel mens
Alleen en niemand anders, maar mijn hart
treurt om een volk, om mij en ook om jou.